

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Kž I 951/06
12.06.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragomira Milojevića, predsednika veća, Miroslava Cvetkovića, Dragana Jocića, Zorana Tatalovića i dr Gligorija Spasojevića, članova veća i savetnika Vrhovnog suda Gordane Maravić, zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog AA, zbog krivičnog dela protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo 14 godina iz člana 106. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakona Republike Srbije u sticaju, rešavajući o žalbama Okružnog javnog tužioca u Nišu, optuženog AA i njegovog branioca advokata AB, izjavljenim protiv presude Okružnog suda u Nišu K.242/05 od 23. januara 2006. godine, u sednici veća održanoj dana 12. juna 2006. godine, doneo je

P R E S U D U

UVAŽAVANJEM žalbe Okružnog javnog tužioca u Nišu, PREINAČAVA SE presuda Okružnog suda u Nišu K.242/05 od 23. januara 2006. godine, samo u pogledu odluke o kazni, tako što Vrhovni sud optuženom AA za dva krivična dela protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo 14 godina, iz člana 106. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS, za koja je oglašen krivim tom presudom, utvrđuje kazne zatvora u trajanju od po pet godina i OSUĐUJE primenom člana 35, 38, 41, 48. i 50. OKZ, na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od devet godina u koju se ima uračunati vreme provedeno u pritvoru od 28. septembra 2005. godine pa nadalje, a žalbe optuženog AA i njegovog branioca se ODBIJAJU kao neosnovane.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Nišu K.242/05 od 23. januara 2006. godine, oglašen je krivim AA zbog dva krivična dela protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo 14 godina, iz člana 106. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS u sticaju, pa je primenom odgovarajućih propisa krivičnog zakona, prvostepeni sud utvrdio optuženom kazne zatvora u trajanju od po četiri godine i šest meseci i osudio ga na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od osam godina, koju će izdržati po pravnosnažnosti presude, a u koju će se uračunati vreme provedeno u pritvoru od 28. septembra 2005. godine pa nadalje.

Optuženi je obavezan da u budžetska sredstva suda uplati novčani iznos od 10.000,00 dinara na ime sudskog paušala i troškove krivičnog postupka u iznosu od 35.282,00 dinara.

Protiv ove presude žalbe su izjavili:

- Okružni javni tužilac u Nišu, zbog odluke o kazni, s predlogom da Vrhovni sud uvažavanjem žalbe preinači prvostepenu presudu, tako što će optuženom za navedena krivična dela izreći strožije pojedinačne kazne, odnosno jedinstvenu kaznu, u dužem trajanju,

- optuženi AA ne navodeći posebno žalbeni osnov, ali iz obrazloženja žalbe proizilazi da se radi o pogrešno i nepotpuno utvrđenim odlučnim činjenicama i povredi krivičnog zakona, s predlogom da Vrhovni sud uvaži žalbu,

- branilac optuženog advokat AB zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, odluke o kazni i troškovima postupka, s predlogom da Vrhovni sud ukine prvostepenu presudu i predmet vrati na ponovno suđenje, odnosno da istu preinači u pogledu pravne kvalifikacije i odluke o kazni.

Republički javni tužilac u podnesku Ktž.1064/06 od 17. maja 2006. godine, predložio je da Vrhovni sud uvaži žalbu Okružnog javnog tužioca u Nišu, a da odbije kao neosnovane žalbe optuženog AA i njegovog branioca.

Vrhovni sud je u sednici veća razmotrio sve spise krivičnog predmeta zajedno sa pobijanom presudom i obrazloženim predlogom Republičkog javnog tužioca, pa je ocenivši navode izjavljenih žalbi našao:

Ispitujući pobijanu presudu po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 380. stav 1. tačka 1. i 2. Zakonika o krivičnom postupku, Vrhovni sud nije našao u presudi ili postupku koji je prethodio njenom donošenju bitne povrede odredaba krivičnog postupka kao ni povrede krivičnog zakona učinjene na štetu optuženog.

Branilac optuženog ističe u žalbi kao jedan od žalbenih osnova bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 368. stav 1. tačka 11. ZKP, koje se sastoje u sledećem: izreka presude je nerazumljiva, presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, ali u suštini branilac osporava pravnu kvalifikaciju, jer smatra da se u opisanim radnjama optuženog ne stiču elementi bića krivičnog dela za koje je oglašen krivim, već krivičnog dela bludne radnje iz člana 108. KZ RS. Branilac se poziva na prihvaćen stav sudske prakse.

Optuženi je, pak, u žalbi izneo odbranu u kojoj je porekao izvršenje krivičnog dela, obrazlažući ovo time što je kod prvog ispitivanja bio psihički maltretiran pretnjama i slično, da bi kasnije kod istražnog sudije i na glavnom pretresu, takođe, bio pod pritiskom, jer su očigledno simpatije suda bile upravljene prema oštećenim devojkama i njihovim roditeljima.

Žalba optuženog AA, iako iscrpno analizira ocenu dokaza, ne daje u suštini ništa novo u pogledu činjenica ili dokaza kojima bi se one proverile, niti daje valjano objašnjenje za izmenu odbrane optuženog, pa su i ove tvrdnje nepotkrepljene bilo kakvim dokazom. Motivi za ovakvu izmenu odbrane, koja je prvi put istaknuta u žalbi, a nakon što je optuženi i u predkrivičnom i u toku krivičnog postupka u potpunosti priznao izvršenje krivičnog dela, mogu se nalaziti samo u nastojanju da umanjili ili čak izbegne krivičnu odgovornost odnosno kaznu na koju je osuđen. Obe žalbe - optuženog AA i njegovog branioca, nisu osnovane, a odlučne činjenice od značaja za presuđenje utvrđene su potpuno i pravilno i predmet su, kako jasne i razumljive izreke, odnosno datog činjeničnog opisa, tako i celovitih razloga presude.

Naime, optuženi je u toku postupka - predkrivičnog, pa zatim ispitan kod istražnog sudije i na glavnom pretresu priznao objektivno izvršenje krivičnog dela, s tim što na subjektivnom planu nije mogao da objasni zašto je tako postupio i naveo je da je tih dana bio "nervozan", te popio više tableta "Bensedin", 1 tabletu "Trodona", kao i čašu piva. Objektivna događanja potvrdili su saslušani svedoci, zakonski zastupnici maloletnih oštećenih BB, te VV, zatim svedok GG, kazujući o odlučnim činjenicama o kojima imaju saznanja. Tu su i pisani dokazi o tragovima na licu mesta, te nalaz i mišljenje stalnog sudske veštaka neuropsihijatra dr DD, iz kog proizilazi da optuženi pokazuje disocijalni poremećaj ličnosti, bez znakova bolesti zavisnosti ili poremećaja polnog nagona, a u vreme izvršenja krivičnog dela bio je sposoban da shvati značaj svojih postupaka i da upravlja njima.

Dakle, stepen krivične odgovornosti sa stanovišta psihičkog stanja optuženog, kao i odnosa prema inkriminisanim radnjama, nije doveden u pitanje, a iz nalaza i mišljenja veštaka neuropsihijatra proizilazi da je bio u potpunosti uračunljiv, što se uostalom može zaključiti i iz date odbrane u toku postupka (u kojoj iznosi detaljno, istovetno u pojedinostima i u potpunosti pokazuje svest da je izvršio protivpravne radnje). Veštak je, takođe, zaključio da lekovi koje je konzumirao optuženi pre kritičnog događaja, nisu imali uticaja na ponašanje i rasuđivanje optuženog, što je prvostepeni sud osnovano prihvatilo.

Na strani 10. i 11. presude sud daje u svemu prihvatljivu i logičnu ocenu odbrane optuženog i ostalih izvedenih dokaza, posebno usmenih dokaza u vidu saslušanja svedoka, koji su u svemu dosledni, pa stoga i verodostojni i ubedljivi.

Prvostepeni sud dalje pravilno zaključuje da je optuženi opisanim radnjama izvršio dva krivična dela protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo 14 godina u sticaju, a oštećene su u ovom slučaju i nemoćna lica, jer se radi o maloletnim devojkicama, starim svega oko 5 godina. Valjano sud obrazlaže svoj stav zašto se maloletnici nalaze pod posebnom krivičnopравnom zaštitom, kada je u pitanju zadiranje u seksualnu sferu života deteta. Optuženi AA iskoristio je nemoć – nesposobnost oštećenih da shvate situaciju u kojoj su se našle, usled njihovog uzrasta, u potpunosti svestan ovih postupaka. Valjani su razlozi prvostepenog suda zašto utvrđuje da je u pitanju baš krivično delo protivprirodni blud (strana 12. presude), a zatim sud daje i razloge zašto ne prihvata tezu odbrane kada je u pitanju pravna kvalifikacija – da se radi o krivičnom delu bludne radnje iz člana 108. KZ RS.

Vrhovni sud je ocenio da je zaključak prvostepenog suda i opredeljenje za šire shvatanje pojma protivprirodnog bluda, u ovom slučaju u potpunosti prihvatljivo, obrazloženo valjanim razlozima i opravdano. Naime, u krivično pravnoj teoriji i sudskoj praksi, protivprirodnim bludom, po širem shvatanju, smatra se svako delovanje na telo drugog lica kojim se na protiv-prirodan način (način sličan obljudi) zadovoljava polni nagon. Pored uvlačenja muškog polnog organa u čmar muškog ili ženskog lica, to su i druge seksualne radnje (u usta i slično), a ovo shvatanje je naročito opravdano, kada se vrši prema maloletnim licima mlađim od 14 godina (koja su u ovom slučaju i nemoćna).

Subjektivne elemente bića krivičnog dela u pitanju – oblik vinsti sud definiše kao direktan umišljaj, jer je optuženi AA bio svestan svakog elementa protivpravnosti u svom postupanju, kao i da su maloletne devojkice u ovom slučaju i nemoćne, pa je upravo i hteo nastajanje štetne posledice koju je i prouzrokovao svojim ponašanjem, a sve u cilju zadovoljenja polnog nagona.

Pored toga, pravilno primenjuje prvostepeni sud krivični zakon kada je u pitanju vremensko važenje krivičnog zakona, te primenjuje zakon koji je važio u vreme izvršenja dela, jer je u ovom slučaju taj zakon blaži i povoljniji po optuženog AA (član 5. stav 1. Krivičnog zakonika), s obzirom na zaprećenu kaznu – najmanje 3 godine, a po novom Krivičnom zakoniku radilo bi se o krivičnom delu obljudba nad nemoćnim licem iz člana 179. stav 3. u vezi stava 1. KZ za koje je zaprećena kazna od pet do osamnaest godina.

Vrhovni sud ispitao je i odluku o kazni iz pobijane presude, a povodom izjavljene žalbe Okružnog javnog tužioca u Nišu, kao i po žalbi optuženog i njegovog branioca, koje su izjavljene sa suprotnih stanovišta, u zavisnosti od toga da li je žalba na štetu ili u korist optuženog.

Tako je Vrhovni sud iznova cenio relevantne okolnosti za odluku o kazni, ali odgovarajućom primenom odredbe člana 41. OKZ, koji je važio u vreme izvršenja krivičnog dela, sledeći primenu zakona u odnosu na pravnu kvalifikaciju, pa je našao da valja uvažiti žalbu javnog tužioca, istovremno odbiti žalbe optuženog i branioca izjavljene u tom pravcu.

Naime, optuženi AA ne obrazlaže ovaj žalbeni osnov, niti ga ističe u uvodnom delu žalbe, ali drugostepeni sud je postupio u skladu sa članom 383. ZKP, u kom je predviđeno da žalba izjavljena zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a radi se o žalbi u korist optuženog, sadrži i žalbu zbog povrede krivičnog zakona i odluke o krivičnoj sankciji.

Od olakšavajućih okolnosti svakako je pravilno cenjeno priznanje optuženog, koji je tako olakšao sudu i utvrđivanje odlučnih činjenica, da do sada nije osuđivan, da je izrazio kajanje, te izvinjenje roditeljima, njegovu porodičnu situaciju. Sa druge strane, Vrhovni sud je cenio stepen društvene opasnosti učinjenih krivičnih dela, te stepen krivične odgovornosti optuženog, ali kroz jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra, posebno naglašavajući uzrast maloletnih oštećenih (oko 5 godina života), pa je tako uzeo u obzir navode žalbe javnog tužioca, da treba imati u vidu da se radi o dva krivična dela u sticaju, odnosno dve maloletne devojkice koje su žrtve krivičnog dela – koje su zbog svog uzrasta, neiskustva nemoćna lica. Iako se kod ocene ovih okolnosti delimično radi i o elementima bića krivičnih dela za koja je oglašen krivim optuženi, u ovom kontekstu opis svakako pojačavaju stepen krivične odgovornosti optuženog.

Daljom primenom odredaba člana 35, 38, 48. i 50. OKZ, dakle krivičnog zakona važećeg u vreme izvršenja krivičnih dela, Vrhovni sud je utvrdio optuženom AA za svako krivično delo protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo 14 godina života iz člana 106. stav 2. u vezi stava 1. KZ RS kazne zatvora u trajanju od po pet godina, pa ga je osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 9 godina, sa uračunatim pritvorom. Kazna zatvora na koju je osuđen optuženi po oceni Vrhovnog suda srazmerna je težini i stepenu društvene opasnosti učinjenih krivičnih dela, i posebno stepenu krivične odgovornosti optuženog, te kao takva podobna da ispuni zahteve specijalne i

generalne prevencije, odnosno ostvari svrhu kažnjavanja propisanu zakonom u okviru opšte svrhe izricanja krivičnih sankcija (član 5. stav 2. i člana 33. OKZ).

Troškovi krivičnog postupka odmereni su pravilno, saglasno realno nastalim troškovima, imovnom stanju optuženog odnosno visini njegovih redovnih prihoda, a koje je sud utvrdio prema sopstvenom kazivanju optuženog AA, pa je prvostepeni sud primenjujući odgovarajuće odredbe Zakonika o krivičnom postupku, pravilno odmerio troškove, te dao za isto valjane razloge u presudi.

Zbog navedenih razloga, Vrhovni sud je odlučio kao u izreci presude, u smislu odredbe člana 391. stav 1. i člana 388. Zakonika o krivičnom postupku.

Predsednik veća-sudija,

Dragomir Milojević, s.r.

Zapisničar,

Gordana Maravić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

lji